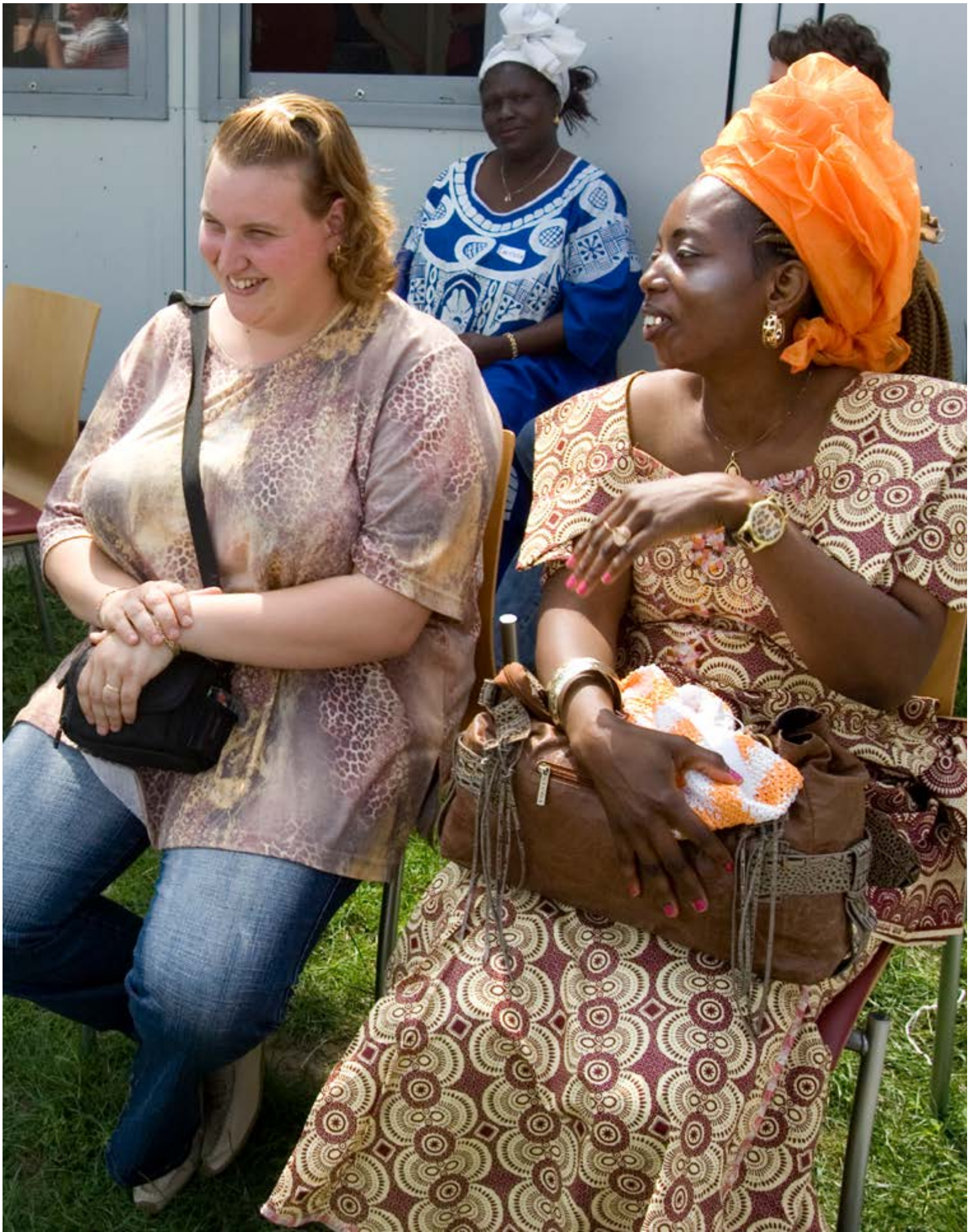

MIND

ZOEK DE VERSCHILLEN HOE GELIJK ZIJN WE NOG IN BRABANT?

Roderik Ponds, Gerard Marlet en Clemens van Woerkens

THE GAP

MIND

LEVEN WE NOG SAMEN IN BRABANT OF HEBBEN WE EEN LAT-RELATIE?

Met de verkenning 'Mind the Gap!' stelt BrabantKennis de vraag centraal wat het groter worden van verschillen en ongelijkheid voor de Brabantse samenleving betekent. We koesteren graag het beeld van Brabant als provincie waar iedereen meedoet en waar de (sociale en ruimtelijke) verschillen tussen groepen klein zijn. Maar de vraag is of dat beeld nog wel klopt. Misschien zijn de verschillen wel groter dan gedacht. Als dat zo is, is dat dan ook daadwerkelijk een probleem? En waarom en voor wie?

De laatste jaren is er steeds meer aandacht voor maatschappelijke verschillen en ongelijkheid in de samenleving. Beide zouden alsmaar groter worden en daardoor ook de negatieve effecten ervan. Door die ongelijkheid zouden ook scheidslijnen in de maatschappij steeds sterker letterlijk op de kaart zichtbaar zijn.

In Nederland lijkt er geen sprake te zijn van een tweedeling, zo stellen het SCP en de WRR vast. Wel zijn er verschillende groepen in de samenleving die op een groot aantal aspecten van elkaar verschillen. Dat gaat van inkomen en opleidingsniveau tot normen en waarden en verschillen in sociale netwerken. Tot nu toe zijn deze verschillen volgens het SCP en de WRR

nog niet zo groot dat groepen zich van elkaar afkeren. Maar het risico bestaat wel dat er op den duur een 'natuurlijke spanning' tussen groepen (en dan vooral tussen hoog- en laagopgeleiden en mensen met verschillende etnische achtergronden) ontstaat. En dat kan op zijn beurt weer leiden tot sociale vermijding: *living apart together*. Ongelijkheid en vooral hoe we daarmee moeten omgaan is daarom een van de belangrijkste maatschappelijke vraagstukken van deze tijd. Hoe staan we er op dat gebied eigenlijk voor in Brabant? Hoe gelijk zijn we nog?

BrabantKennis heeft Atlas voor gemeenten gevraagd de ongelijkheid in Brabant in kaart te brengen als het gaat om de arbeidsmarkt, ons inkomen en vermogen, de plaats waar we wonen, het vertrouwen dat we hebben in elkaar en in de politiek, ons welzijn en geluk. Deze #3 in de 'Mind the Gap!'-reeks van BrabantKennis is gebaseerd op "Mind the Gap? Verschillen in Brabant op de kaart" door Roderik Ponds, Gerard Marlet en Clemens van Woerkens van Atlas voor gemeenten (te downloaden via de website www.brabantkennis.nl). Het rapport laat een aantal verrassende, prikkelende uitkomsten zien. Een paar van die uitkomsten lichten we in dit boekje alvast uit. Stof tot nadenken en voer voor discussie!

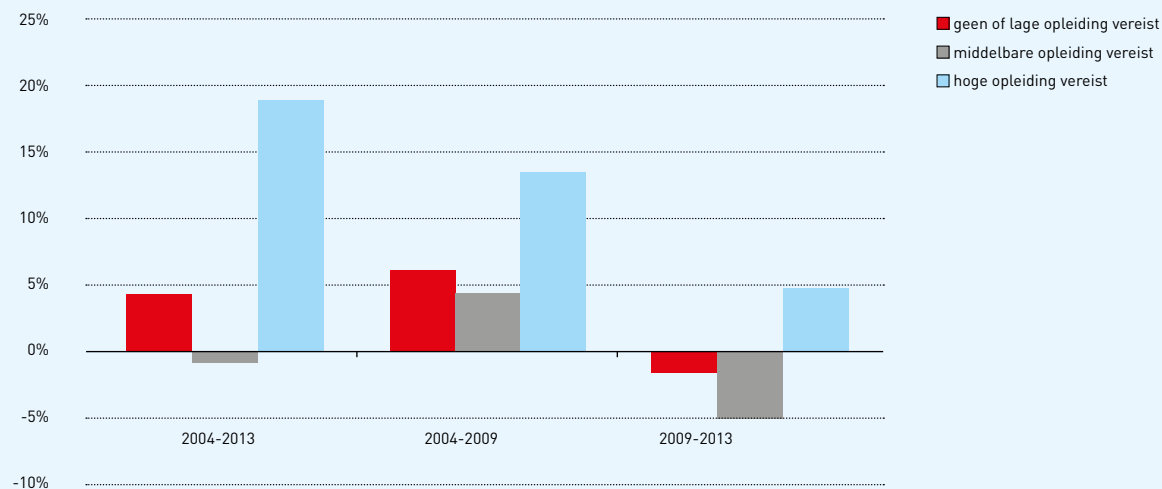
WERKT HET NOG IN BRABANT?

De discussie over ongelijkheid gaat vaak over economische ongelijkheid. De verschillen tussen mensen op de arbeidsmarkt nemen toe. De belangrijkste redenen daarvoor zijn baanpolarisatie (waarbij banen in het middensegment verdwijnen) en toenemende flexibilisering. Net als in de Verenigde Staten en veel andere Europese landen, wordt in Nederland de afname van banen in het middensegment vooral ver-

oorzaakt door internationalisering en automatisering. En ook hier in Brabant is vrijwel alleen een groei in banen zichtbaar waar óf een hoog óf juist een laag opleidingsniveau voor wordt gevraagd. Het aantal banen waar een middelbaar opleidingsniveau voor wordt gevraagd neemt af. De kans op werk voor de (grote) groep middelbaar opgeleide Brabanders wordt dus kleiner.

Ook in Brabant verandert de structuur van de werkgelegenheid gestaag

Groei werkgelegenheid naar gevraagd opleidingsniveau (%)

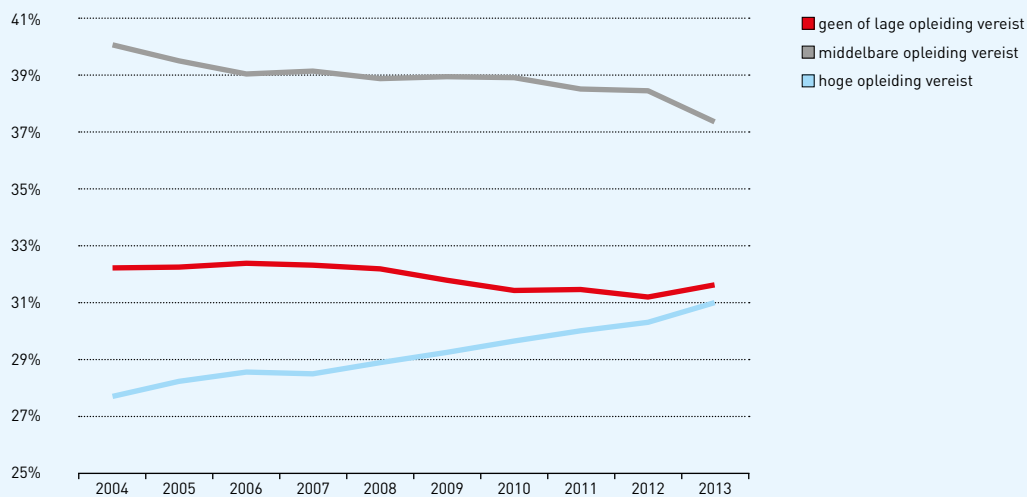
Bron: Atlas voor gemeenten op basis van CBS

Als er gesproken wordt over de impact van robotisering is er al snel sprake van een doemscenario. Maar het is goed om te bedenken dat zulke ontwikkelingen geleidelijk gaan. Bovendien verdwijnen door de ver(der) gaande technologie weliswaar banen, maar door diezelfde ontwikkeling zullen er juist ook andere, nieuwe banen komen en dus werkgelegenheid in beroepen die nu nog niet bestaan. Het effect kan daarom tijdelijk negatief uitpakken, maar het biedt beslist ook kansen.

“Door technologie verdwijnen banen, maar er komt ook werkgelegenheid in beroepen die nu nog niet bestaan”

Werkgelegenheid in Brabant: banen voor middelbaar opgeleiden verdwijnen, maar vormen wel nog de hoofdmoot

Aandeel totale werkgelegenheid

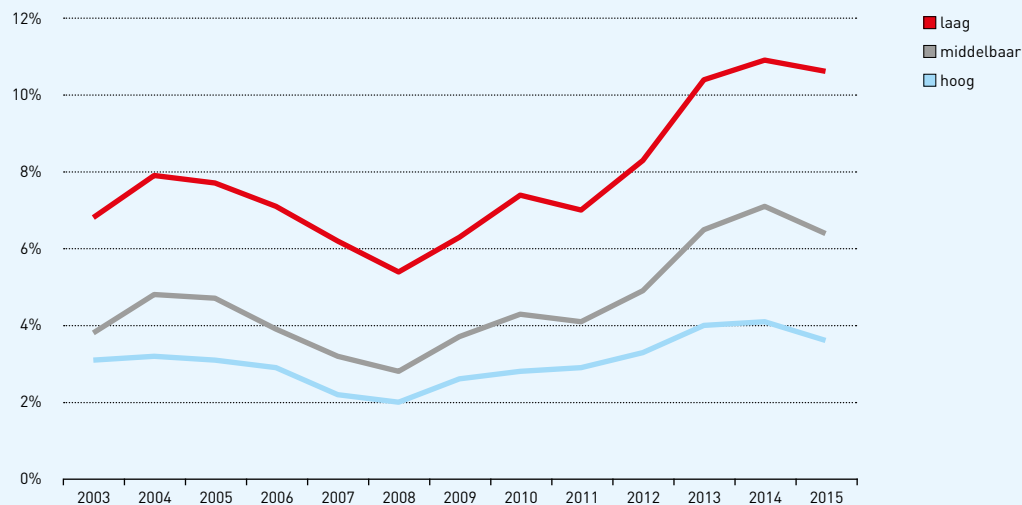
Bron: Atlas voor gemeenten op basis van CBS

Nederland kent in vergelijking met andere landen een erg grote flexibilisering van de arbeidsmarkt. In Brabant wijkt dat niet af van de rest van Nederland. De kans op een vast contract vanuit een flexibele arbeidsovereenkomst is tijdens de crisis duidelijk kleiner geworden. Door dit soort ontwikkelingen worden de verschillen tussen mensen met een sterke en minder sterke arbeidsmarktpositie op het gebied van inkomen en inkomenszekerheid groter.

De verschillen in de kans op werk houden ook verband met het opleidingsniveau. De laatste jaren neemt het verschil in werkloosheid tussen middelbaar en hoogopgeleiden toe. Daarnaast is de werkloosheid onder laagopgeleiden in Brabant altijd al hoger dan die onder middelbaar en hoogopgeleide Brabanders. De gevolgen zijn voor die eerste groep ook groter: mensen met een hogere opleiding kunnen (tijdelijk) onder hun niveau gaan werken, waardoor lager opgeleiden hun plaats kwijtraken.

De werkloosheid onder laagopgeleiden is in Brabant structureel hoger dan onder middelbaar en hoogopgeleiden

Werkloosheid naar opleidingsniveau (% beroepsbevolking)

Bron: Atlas voor gemeenten op basis van CBS

MIND

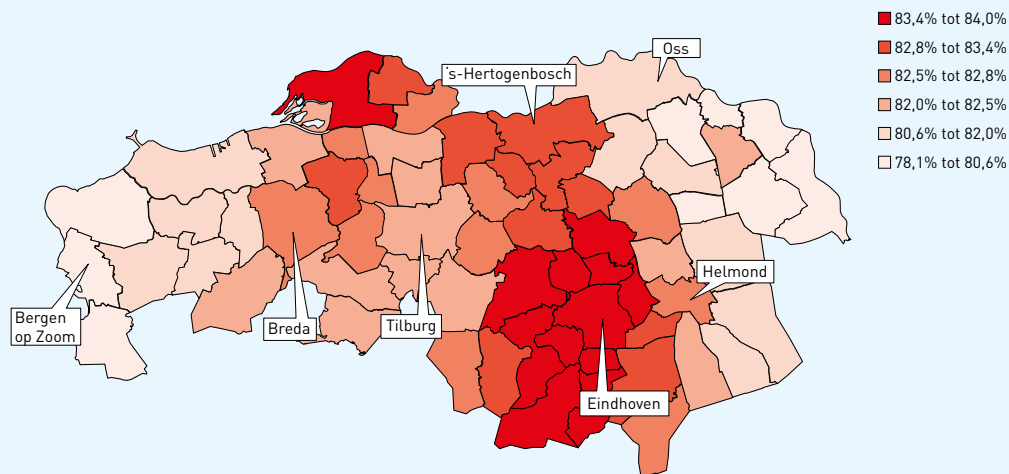
THE GAP

Niet elke plaats in Brabant is gelijk. De kans op werk tussen de verschillende regio's in onze provincie is enorm verschillend. Zo is die het grootst in de regio Eindhoven en gevolgd door de regio 's-Hertogenbosch en het laagst aan de oostelijke en westelijke randen van de provincie.

Dat is niet altijd zo geweest; er is een duidelijke verschuiving tussen 1995 en 2015. In 1995 was de kans op werk het grootst in West-Brabant, met Breda en de gemeenten tussen Rijnmond en Breda als zwaartepunt. Maar inmiddels is dat zwaartepunt steeds oostelijker in Brabant komen te liggen. De opkomst en het succes van de ene regio (Brainport Eindhoven) lijkt dus hand in hand te gaan met de relatieve achteruitgang in de kans op werk in West-Brabant. Dat heeft voor een deel te maken met de economische ontwikkeling in de regio Rijnmond.

Waar is de kans op werk in Brabant op dit moment het grootst?

Kans op werk (2015)

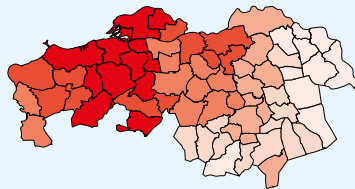
Bron: Atlas voor gemeenten op basis van CBS

Omdat algemene trends op de arbeidsmarkt per regio anders kunnen uitpakken zijn er plekken waar de kans op werk hoog is en toeneemt en plekken waar deze lager is en verder kan afnemen. De kans op werk en de hoogte van het inkomen tussen twee gelijkwaardige Brabanders die in verschillende gebieden wonen en niet willen verhuizen of lang willen reizen, kan daardoor dus behoorlijk verschillen.

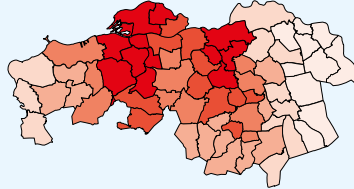
“Waar je woont, beïnvloedt je kans op werk”

Het gebied met de grootste kans op werk is sinds 1995 van West-Brabant naar het zuidoosten van Brabant verschoven

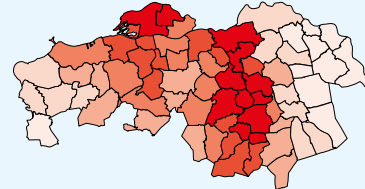
1995

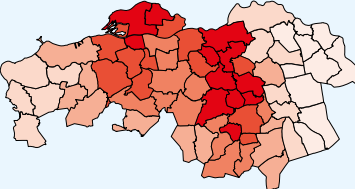
2000

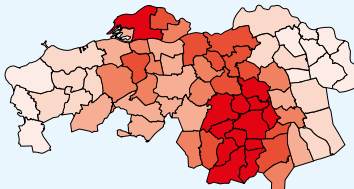
2005

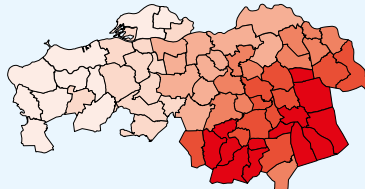
2010

2015

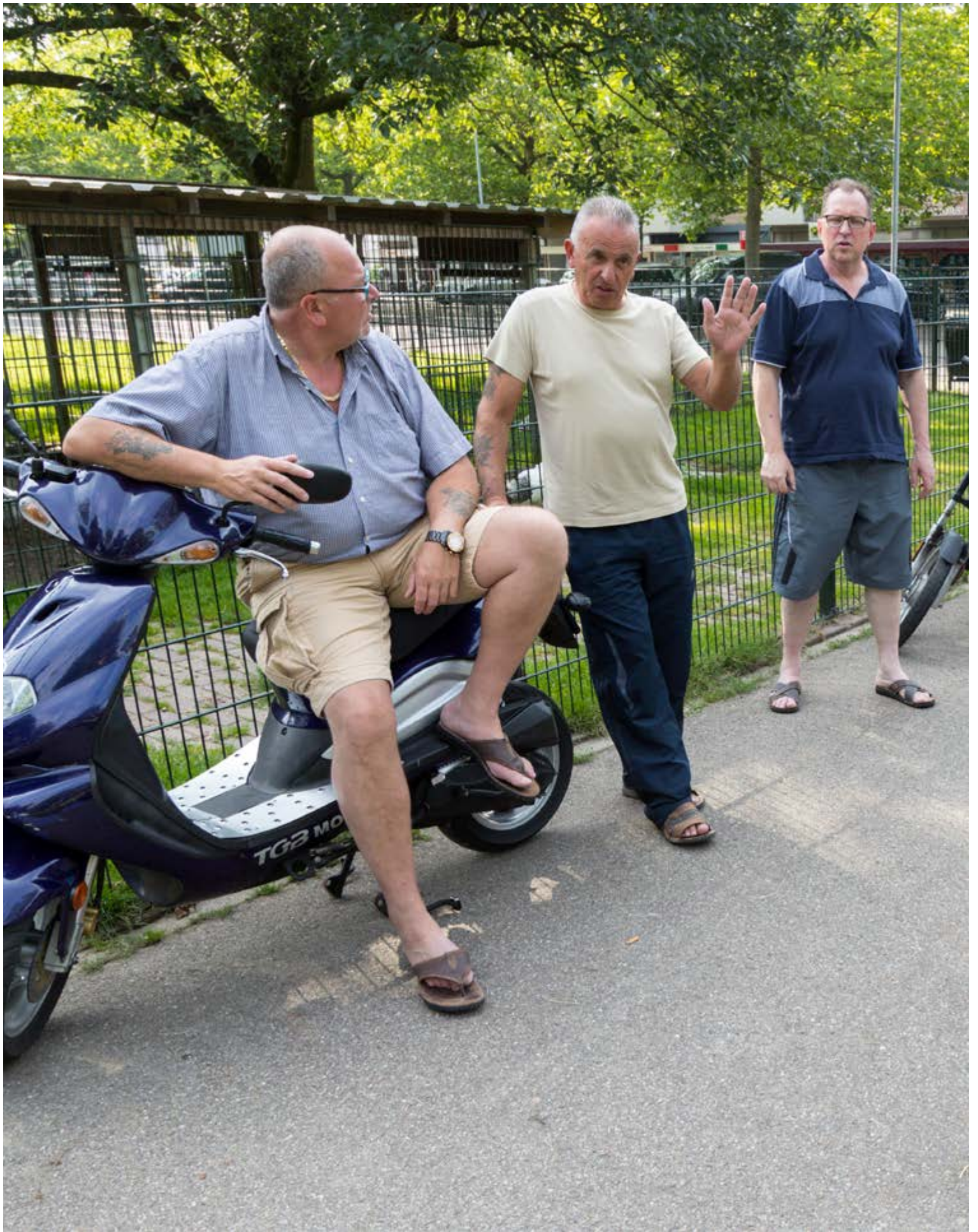
Ontwikkeling 1995-2015

De kans op werk is het totaal aantal banen dat vanuit een gemeente te bereiken is (inclusief werk in andere gemeenten en buiten de provincie) ten opzichte van het totaal aantal mensen dat in potentie voor deze baan op de markt is.

Voor elk jaar zijn de verschillen in kans op werk tussen gemeenten in zes verschillende klassen die elk een vergelijkbaar aantal gemeenten tellen verdeeld. De kaartbeelden geven aan waar in een bepaald jaar de relatieve score op de kans op werk per gemeente groot (rood) of juist klein was (wit) in vergelijking met andere Brabantse gemeenten.

Bron: Atlas voor gemeenten op basis van CBS

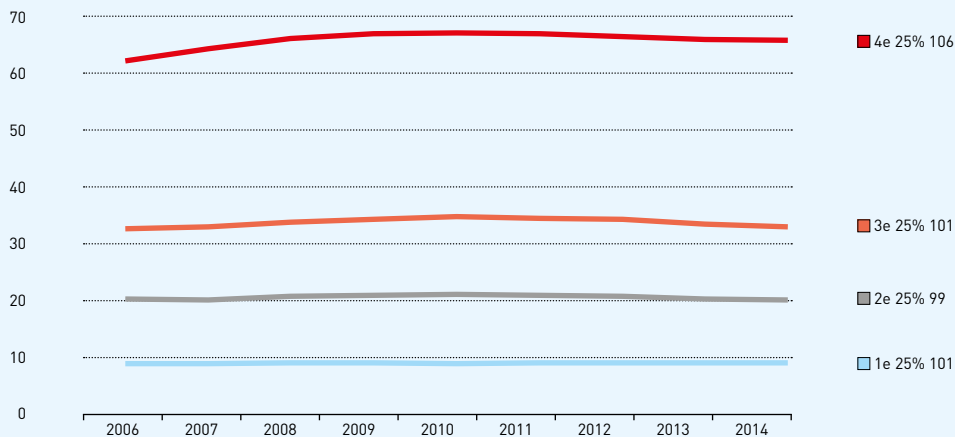
WORDEN RIJKE BRABANDERS RIJKER EN ARME BRABANDERS ARMER?

Volgens verschillende internationale studies worden rijken daadwerkelijk rijker en armen steeds armer. Dat heeft voor een belangrijk deel te maken met hoe de arbeidsmarkt zich ontwikkelt. In Brabant leidt dat echter (nog) niet tot een grotere ongelijkheid op inkomensgebied. De hoogte van de inkomens per klasse en de inkomensongelijkheid daartussen loopt in Brabant vrijwel gelijk met het Nederlandse gemiddelde. Nederland heeft vergeleken met andere landen een vrij lage inkomensongelijkheid als het gaat om besteedbaar inkomen. Dat komt voor een groot deel door de sterke mate van herverdeling via ons sociale zekerheids- en belastingstelsel.

De figuur hieronder laat de ontwikkeling van het gemiddelde bruto inkomen per persoon in Brabant zien, verdeeld naar inkomensklasse. Als het gemiddelde inkomen van de mensen in de klasse met het hoogste inkomen stijgt en het gemiddelde inkomen van de mensen met het laagste inkomen daalt, neemt de inkomensongelijkheid toe: de rijken worden rijker en de armen worden armer. Dat is niet het geval in Brabant: vrijwel alle inkomens stijgen. Maar de hoogste inkomens stijgen wel iets harder dan de lagere inkomens, waardoor er hooguit sprake is van een licht toenemende inkomensongelijkheid.

Inkomensongelijkheid in Brabant is vrijwel constant

Gemiddeld bruto inkomen personen in duizenden euro's (correctie voor inflatie) per kwartaal en indexwaarde 2014 (2006=100)

Bron: Atlas voor gemeenten op basis van CBS

MIND

THE GAP

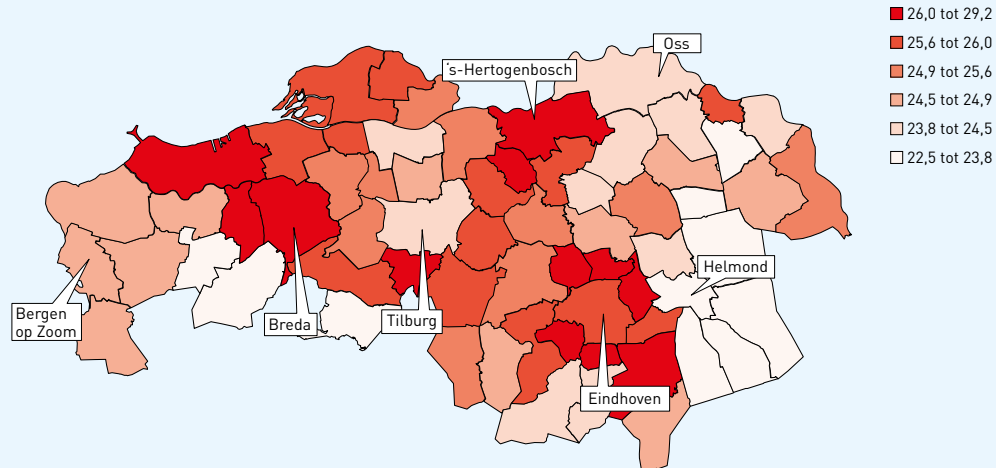
Wat wel naar voren komt, is dat er in Brabant duidelijke regionale verschillen zijn. Het (mediane) inkomen per persoon is vrij hoog in gebieden waar de kans op werk ook hoog is: de regio's Eindhoven en 's-Hertogenbosch. Maar dat gaat niet een-op-een op: ook inwoners van de stad Breda en een deel van de buurgemeenten kennen een verhoudingsgewijs hoog inkomen. Langs de lijn Oss-Helmond en de gemeenten ten oosten daarvan is het inkomen relatief laag, net als in de grensgemeenten in het zuidwesten. Waalre is de gemeente met het hoogste mediane inkomen: het ligt daar ruim 30% hoger dan in de

gemeente met laagste mediane inkomen, Rucphen. Maar in verreweg de meeste gemeenten ligt het mediane inkomen per persoon in het midden tussen deze twee extremen. Er is in Brabant dus ook geen sprake van een daadwerkelijke tweedeling tussen gemeenten op het gebied van inkomen.

“Binnen Brabant zijn er duidelijke regionale verschillen in inkomen”

Welke Brabanders verdienen het meest? Verschillen tussen gemeenten in het mediane bruto inkomen per persoon (op 1-1-2014)

Mediaan bruto inkomen per persoon (in 1.000 euro per jaar)

Bron: Atlas voor gemeenten op basis van CBS

MIND

HOE GELIJK ZIJN WE NOG IN BRABANT?

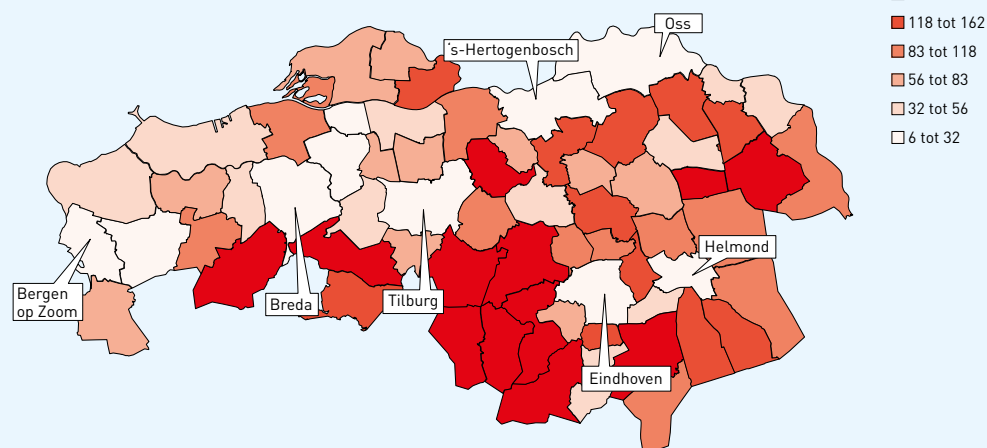
Vermogensongelijkheid is het tweede bestanddeel van economische ongelijkheid. Gaat het bij inkomen om wat er elk jaar 'binnenkomt', als er gesproken wordt over vermogen, dan gaat het om hoe groot het (financiële) bezit is. Tussen mensen met een hoog inkomen die hetzelfde percentage sparen als mensen met een laag inkomen zal het verschil in vermogen na dertig jaar groot zijn. Maar een hoog inkomen gaat zeker niet automatisch hand in hand met een groot vermogen.

In Brabant is de vermogensongelijkheid, net als in de rest van Nederland, veel groter dan de inkomensongelijkheid. In Haaren, de gemeente waar het mediane vermogen het grootst is, is dit bijna 33 keer groter dan

in de gemeente waar dit het kleinst is (Tilburg). Daarnaast blijkt dat in een groot deel van de gemeenten in de Kempen het vermogen behoorlijk groot is, terwijl dat in de grote en middelgrote steden juist vrij klein is. Als de Brabantse gemeenten verdeeld worden naar vermogensklasse, dan is er een veel grotere ongelijkheid dan in het geval van inkomen: zowel aan de bovenkant als aan de onderkant van de verdeling bevinden zich relatief veel gemeenten. Maar: die ongelijkheid is niet zo groot dat er een daadwerkelijke tweedeling tussen Brabantse gemeenten bestaat. Wel is ongelijkheid tussen rijke en arme gemeenten eerder op het gebied van vermogen dan van inkomen te vinden.

Hoe ongelijk zijn we in Brabant als het gaat om ons vermogen?

Mediaan vermogen per huishouden (in 1.000 euro)

IS HET GRAS OVERAL EVEN GROEN IN BRABANT?

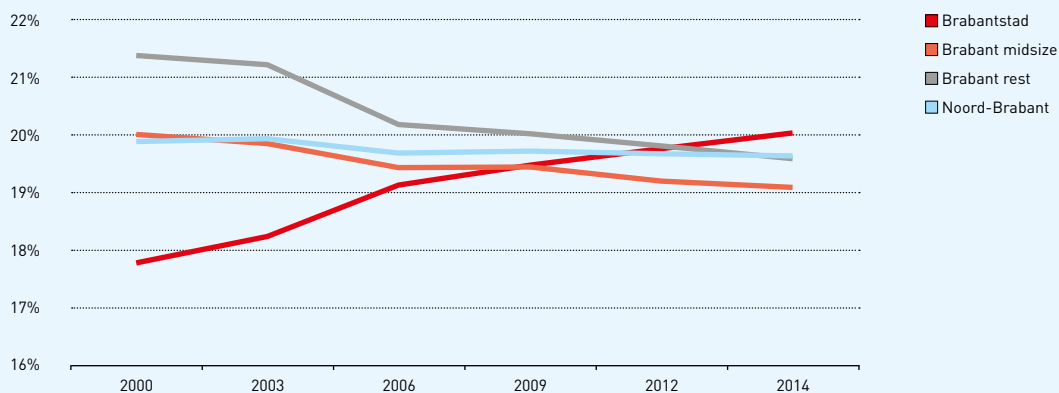
Groepen die sociaal uiteengroeien kunnen dat ook ruimtelijk doen. Hoogopgeleiden maken andere keuzes in hun wooncarrière dan laagopgeleiden. Juist de groep hoogopgeleiden en jongeren is in Nederland en veel andere Europese landen het wonen in de stad gaan herwaarderen sinds het midden van de jaren negentig. Ook in Brabant is dat terug te zien. De laatste jaren is de groep 15-64-jarigen eigenlijk alleen nog maar in de vijf grootste steden gegroeid en is er in de rest van Brabant sprake van krimp van deze groep. Door die trek naar de grootste steden zijn in Brabant de ruimtelijke verschillen in opleidingsniveau flink groter geworden. Laag- en middelbaar opgeleiden wonen juist vooral in de middelgrote steden en landelijke gemeenten. De tegenstellingen tussen 'de stad' en de rest van de provincie zijn op het gebied van opleidingsniveau dan ook veel groter dan twintig jaar geleden.

Tegelijkertijd heeft die trek naar de stad op inkomensgebied juist gezorgd voor een afname van de ruimtelij-

ke verschillen in Brabant. Mensen met een inkomen dat tot de bovenste 20% van Nederland behoort zijn rond 2000 nog het vaakst terug te vinden in de meer landelijke gemeenten en minder in de grote steden, maar in 2014 is er niet veel verschil meer. Sinds 2012 is er zelfs sprake van licht toenemende ongelijkheid omdat het nu de steden zijn waar het aandeel hoge inkomens groter is dan gemiddeld (en toeneemt) terwijl de landelijke gemeenten juist een steeds kleiner aandeel hoge inkomens hebben.

Dat verschil zou de komende jaren best nog groter kunnen worden: de economische groei concentreert zich vooral waar veel hoogopgeleiden zijn (*human capital*), waardoor de kans op werk en dus de aantrekkingskracht van die steden op hoogopgeleiden verder wordt vergroot. Het economische succes van de regio Eindhoven en de andere grootstedelijke regio's zorgt er dan tegelijkertijd voor dat de verschillen met andere gebieden in Brabant groter worden.

De grote Brabantse steden trekken steeds meer hoge inkomens aan
Aandeel hoge inkomens (bovenste 20%)

Bron: Atlas voor gemeenten op basis van CBS

MIND

THE GAP

Maar niet iedereen in de stad en haar omgeving profiteert van het economische succes van de steden. Steden zijn niet alleen steeds vaker de plek waar de kansrijken neerstrijken, maar ook (nog altijd) de plek waar sociale problemen zich bundelen. Steden zijn van oudsher namelijk ook de plekken waar mensen met sociaaleconomische problemen zich concentreren vanwege een ruim aanbod betaalbare woningen en specifieke voorzieningen.

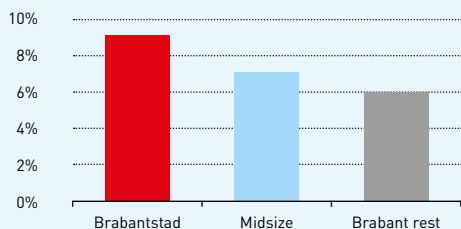
De trek naar de stad van kansrijken zorgt er dus voor dat het juist de steden zijn waar de verschillen tussen groepen mensen het grootst zijn. Zowel het aandeel hoogopgeleiden als het aandeel mensen in de bijstand is het

grootst in de steden. Daarnaast doet zich in de steden een ander fenomeen voor: segregatie. Mensen met een bijstandsuitkering en lage inkomens zijn sterk geconcentreerd in een beperkt aantal wijken. Het zijn dan ook de steden waar de sociaaleconomische verschillen in Brabant het sterkst en het meest uitgesproken zijn.

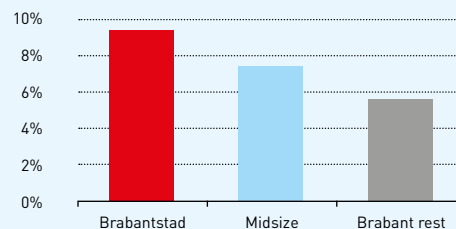
“Het zijn de steden waar de sociaaleconomische verschillen het grootst zijn”

Sociaaleconomische problemen in Brabant: vooral in de grote steden, het minst in kleinere steden en landelijke gemeenten (2015)

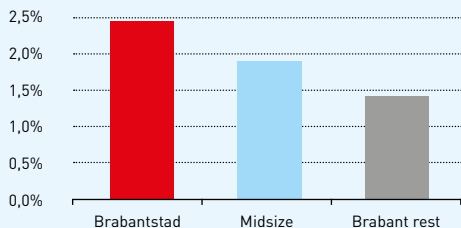
Werklozen (nww-ers, % 15-64 jarigen)

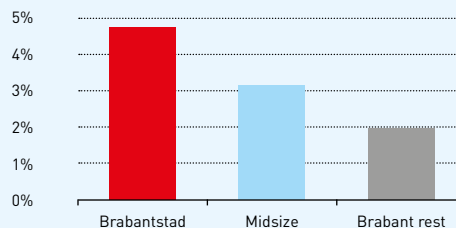
Kinderen in arme huishoudens (% kinderen in huishoudens onder sociaal minimum)

Vroegtijdig schoolverlaters (% deelnemers)

Bijstand (% 18 jaar tot AOW leeftijd)

Bron: Atlas voor gemeenten op basis van CBS en UWW

GELUK MET EEN ZACHTE G

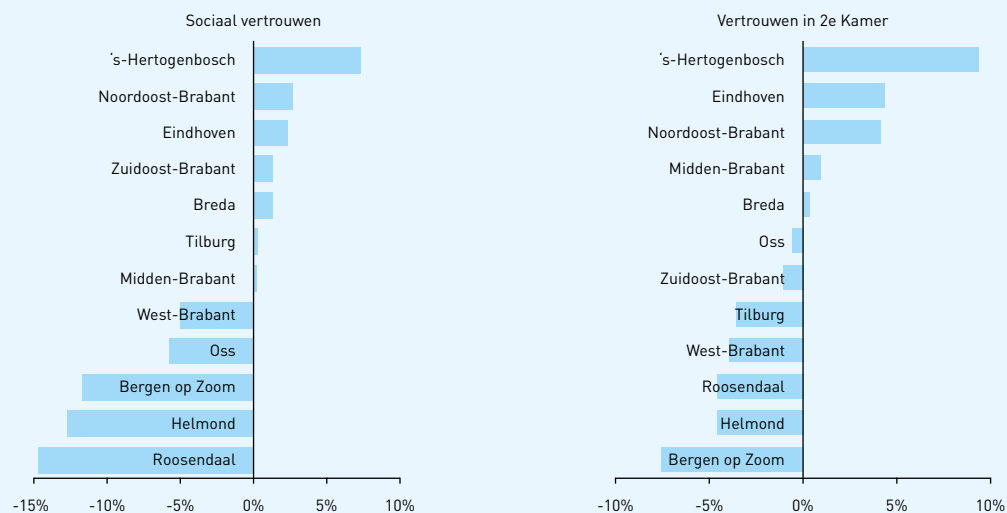
De ongelijkheid tussen de grote steden en de rest van Brabant zorgt niet voor een heel duidelijke scheidslijn. Daarvoor zijn de gemeenten in Brabant te divers, maar ook de verschillen tussen de steden onderling te groot. Zeker als er wordt gekeken naar ongelijkheid op het gebied van gezondheid, eenzaamheid, geluk, sociale samenhang en welzijn. Hoe staat het ten slotte dáármee in Brabant?

De hoeveelheid vertrouwen die mensen in elkaar of in de landelijke politiek hebben is een belangrijke indicator voor hoe sterk de sociale samenhang is. Wanneer daar veel variatie in zit, kan dat een teken zijn van ver-

deeldheid in de maatschappij. Wat het maatschappelijk vertrouwen betreft staan in Brabant de steden 's-Hertogenbosch, Eindhoven en voor een deel ook Breda aan de ene kant met een hoge mate van vertrouwen, en steden als Helmond, Bergen op Zoom en Roosendaal aan de andere kant met een in vergelijking lage mate van vertrouwen. Die drie laatste steden staan bovendien ook onder aan de totale ranglijst van Nederlandse steden op dit gebied. Wanneer ingezoomd wordt op de regio's, dan valt ook het verschil tussen Noordoost-Brabant (veel vertrouwen) en West-Brabant (weinig vertrouwen) op.

Niet iedereen heeft in Brabant evenveel sociaal vertrouwen en vertrouwen in de (landelijke) politiek

Afwijking van gemiddelde Brabant

Bron: CBS

Ook in het stemgedrag is deze trend terug te vinden, zoals Josse de Voogd al aangaf in Mind the Gap #1: "Brabants Mozaïek, politieke scheidslijnen op de kaart"

(2016, BrabantKennis). Hij analyseerde daarin de ruimtelijke verschillen in het stemgedrag in Brabant. In de figuur hieronder is dat goed zichtbaar:

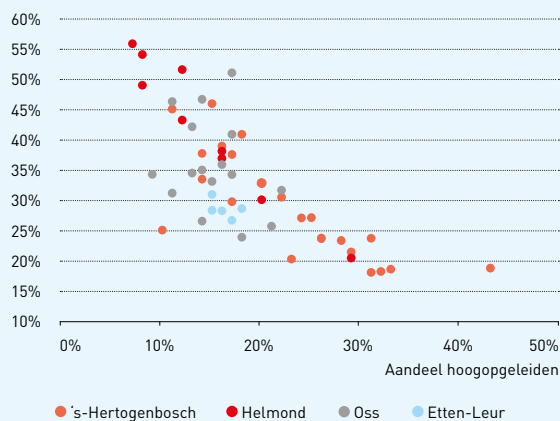
Opleidingsniveau en stemgedrag op wijkniveau

Onderstaande figuren laten zien dat in de steden ook de verschillen tussen wijken in sociaal-culturele opvattingen (voor zover dat tot uiting komt in stemgedrag) het grootst zijn. In de figuren staat de samenhang tussen het aandeel hoogopgeleiden op 4-positie-postcodeniveau en het aandeel stemmen op de partijen (in de stembureaus in die postcodegebieden) waartussen volgens De Voogd de sterkste tegenstellingen bestaan over ideeën op immatrieel vlak (de PW en SP enerzijds en D66 en GroenLinks anderzijds).

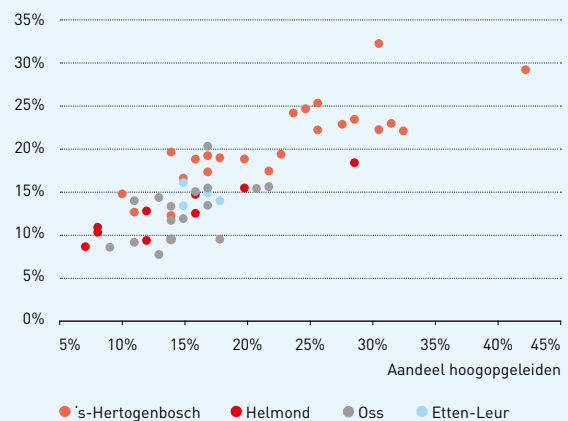
Daarbij valt op de eerste plaats de sterke correlatie tussen het aandeel hoogopgeleiden en het stemgedrag op. Hoe groter het aandeel hoogopgeleiden hoe kleiner het aandeel stemmen op de SP en PVW en hoe groter het aandeel stemmen op Groenlinks en D66.

Daarnaast wordt duidelijk dat verschillen in bevolkingssamenstelling (naar opleidingsniveau) en stemgedrag veel minder groot zijn binnen in Etten-Leur en Oss dan binnen 's-Hertogenbosch en Helmond. In deze laatste twee steden is de ruimtelijke ongelijkheid in opleidingsniveau en sociaal-culturele opvattingen (voor zover dat in stemgedrag tot uiting komt) relatief groot: een deel van de wijken in beide steden staan aan het uiterste van het spectrum. Beide steden kennen een grote diversiteit aan specifieke woonmilieus waar specifieke huishoudens oververtegenwoordigd zijn. Etten-Leur is daarentegen relatief gemiddeld: in alle vier de buurten (waarvoor data beschikbaar waren) ligt het aandeel hoogopgeleiden en het aandeel stemmers op PVW en SP of D66 en GroenLinks tussen de extremen van de grotere steden 's-Hertogenbosch en Helmond in. Een relatief sterke segregatie naar sociaal-economische kenmerken lijkt dus hand in hand te gaan met segregatie naar sociaal-culturele opvattingen.

Aandeel stemmen SP en PVW

Aandeel stemmen D66 en GroenLinks

Bronnen: J. De Voogd op basis van de Kiesraad, Atlas voor gemeenten

MIND

HOE GELIJK ZIJN WE NOG IN BRABANT?

Ook als het gaat om welzijn vallen opnieuw de steden en West-Brabant op als de gebieden met minder mensen met een goede gezondheid en met meer eenzame mensen. Steden scoren hier van oudsher minder goed op, onder andere doordat er relatief meer mensen wonen met sociaaleconomische problemen. De regio West-Brabant en verschillende grensgemeenten komen op dit punt in vergelijking met de rest van Brabant minder goed voor de dag. Dat kan voor een deel met opleidingsniveau te maken hebben: er wonen meer middelbaar en laagopgeleiden.

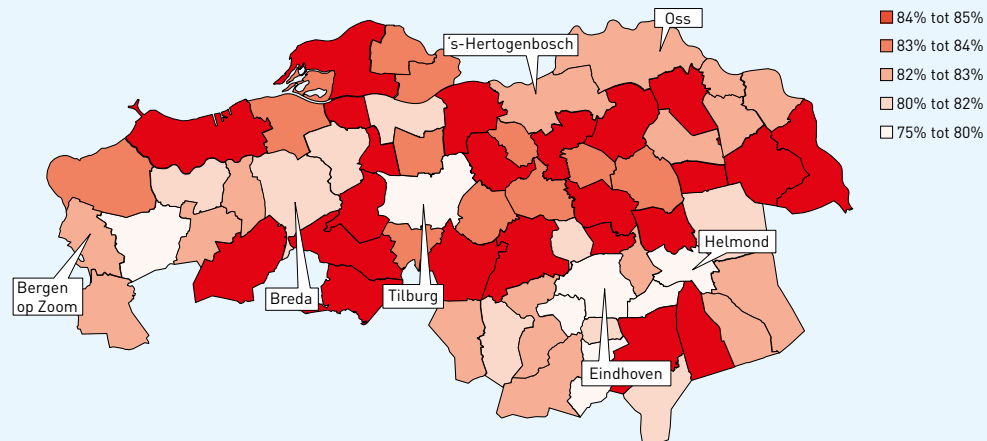
Geluk blijkt samen te hangen met inkomen en vermogen en welzijn (gezondheid en eenzaamheid). Dat is

duidelijk terug te zien in de ruimtelijke verschillen in Brabant. En de hoogte van de opleiding bepaalt vaak weer die (beleving van) gezondheid, de mate van eenzaamheid en het inkomen - en daarmee indirect geluk. Geld maakt niet gelukkig, maar het helpt dus kennelijk wel. Of omgekeerd: het gebrek aan geldzorgen maakt waarschijnlijk gelukkig.

“Geld maakt ook in Brabant niet gelukkig, maar het helpt kennelijk wel”

Waar in Brabant zijn we het gelukkigst?

Aandeel mensen dat gelukkig is (QR)

Bron: GGD

MEER LEZEN?

Het complete rapport waarop deze publicatie is gebaseerd is te downloaden via www.brabantkennis.nl/mindthegap3.

Ook verschenen als onderdeel van verkenning 'Mind the Gap!':

- #1 Brabants Mozaïek, politieke scheidslijnen op de kaart door Josse de Voogd
- #2 Terugblik bijeenkomst Mind the Gap! 22 september 2016
- #4 Terugblik Vooruitdenkerslezing: 'Ongeëlijk, maar fair' 24 november 2016

COLOFON

Dit is een product als onderdeel van de verkenning 'Mind the Gap!' van BrabantKennis.

Projectleiding: Anke van der Heijden (BrabantKennis)

Redactie: Roderik Ponds, Gerard Marlet en Clemens van Woerkens (Atlas voor gemeenten)

Eindredactie: Silvia de Caluwé (De Caluwé Tekst)

Vormgeving: Scherpontwerp

Fotografie: Marc Bolsius

Druk: Wilco Art Books

BrabantKennis is het platform waar strategische kennis van en informatie over Noord-Brabant wordt verzameld, ontwikkeld en gedeeld. BrabantKennis staat voor onafhankelijk vooruitdenken; het bekijkt de toekomst van de Brabantse samenleving vanuit wisselend perspectief. Naast het verzamelen en analyseren van data, het opstellen van trendverkenningen en scenariostudies, voert BrabantKennis het publieke debat met discussie, lezingen en trenddagen.

Uitgave BrabantKennis,
december 2016

Volg ons op www.brabantkennis.nl of op
Twitter [@brabantkennis](https://twitter.com/brabantkennis).

MIND

THE GAP

De uitspraak 'Mind the Gap!' wordt in de Londense metro gebruikt om reizigers te waarschuwen voor het te overbruggen gat tussen treinstel en perron. Het is een perfecte metafoor voor een verkenning naar verschillen in de Brabantse samenleving. Wat betekenen de groeiende verschillen in opleidingsniveau, inkomen, de plekken waar mensen wonen en de waarden die ze belangrijk vinden? En wat kunnen we doen om deze verschillen te overbruggen?